ПАРОІМІАІ

Prou 1:1

Παροιμίαι Σαλωμῶντος υίοῦ Δ αυιδ, δς έ β ασίλευσεν έν Ισραηλ, 2 γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως 3 δέξασθαί τε στροφάς λόγων νοῆσαί τε δικαιοσύνην άληθῆ καὶ κρίμα κατευθύνειν, 4 ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν· 5 τῶνδε γὰρ άκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται 6 νοήσει τε παραβολήν καὶ σκοτεινὸν λόγον δήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα. 7 Άρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν· εὐσέβεια δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς έξουθενήσουσιν. 8 ἄκουε, υίέ, παιδείαν πατρός σου καὶ μὴ ἀπώση θεσμούς μητρός σου· 9 στέφανον γὰο χαρίτων δέξη σῆ κορυφῆ καὶ κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχήλῳ. 10 υίέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες άσεβεῖς, μηδὲ βουληθῆς, ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες 11 Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος, κούψωμεν δε είς γῆν ἄνδοα δίκαιον ἀδίκως, 12 καταπίωμεν δε αὐτον ὥσπεο ἄδης ζῶντα καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς· 13 τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ήμετέρους σκύλων· 14 τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλλάντιον κτησώμεθα πάντες, καὶ μαρσίππιον εν γενηθήτω ήμιν. 15 μη πορευθής εν όδῷ μετ' αὐτῶν, ἔκκλινον δε τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν· 16 οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχέαι αἶμα· 17 οὐ γὰρ άδίκως έκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς. 18 αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, ἡ δε καταστροφή ἀνδρῶν παρανόμων κακή. 19 αὖται αἱ ὁδοί εἰσιν πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα· τῆ γὰο ἀσεβεία τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιοοῦνται. 20 Σ οφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρρησίαν ἄγει, 21 ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει 22 Όσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αί σχυνθήσονται· οί δε ἄφρονες, τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν 23 καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ἑῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον. 24 έπειδή έκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε καὶ έξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε, 25 άλλὰ άκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἠπειθήσατε, 26 τοιγαροῦν κάγὼ τῇ ὑμετέρα άπωλεία ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δέ, ἡνίκα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὅλεθρος, 27 καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ύμῖν ἄφνω θόρυβος, ή δὲ καταστροφή όμοίως καταιγίδι παρῆ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλῖψις καὶ πολιορχία, ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὅλεθρος. 28 ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ είσακούσομαι ύμῶν· ζητήσουσίν με κακοί καὶ οὐχ εύρήσουσιν. 29 ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προ είλαντο 30 οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς, ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους. 31 τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται· 32 ἀνθ' ὧν γὰρ ἦδίκουν νηπίους, φονευθήσονται, καὶ έξετασμὸς ἀσεβεῖς όλεῖ. 33 ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει έπ' έλπίδι καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

Prou 2:1

Υίε, ἐὰν δεξάμενος ὁῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κούψης παρὰ σεαυτῷ, 2 ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῷ υίῷ σου. 3 ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέση καὶ τῆ συνέσει δῷς φωνήν σου, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσης μεγάλη τῆ φωνῆ, 4 καὶ έὰν ζητήσης αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς Ͽησαυροὺς ἐξερευνήσης αὐτήν, 5 τότε συνήσεις φόβον κυρίου καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ευρήσεις. 6 ὅτι κύριος δίδωσιν σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις· 7 καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν 8 τοῦ φυλάξαι όδοὺς δικαιωμάτων καὶ όδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει. 9 τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς. 10 ἐὰν γὰρ ἔλθη ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσθησις τῆ σῆ ψυχῆ καλὴ εἶναι δόξη, 11 βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὁσία τηρήσει σε, 12 ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν. 13 ὤ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εύθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους, 14 οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῆ κακῆ, 15 ών αι τρίβοι σκολιαί και καμπύλαι αι τροχιαί αὐτῶν 16 τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καί άλλότριον τῆς δικαίας γνώμης. 17 υίέ, μή σε καταλάβη κακή βουλή ή ἀπολείπουσα διδασκαλίαν νεότητος καὶ διαθήκην θείαν ἐπιλελησμένη· 18 ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ παρὰ τῷ ἄδη μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς· 19 πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῆ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσιν τρίβους εὐθείας· οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς. 20 εἰ γὰρ έπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς, εύροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείους. 21 χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς, άκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῆ, ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῆ· 22 ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

Prou 3:1

Τίέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ἑήματά μου τηρείτω σὴ καρδία· 2 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσίν σοι. 3 ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε, ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ, καὶ εὐρήσεις χάριν· 4 καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων. 5 ἴσθι πεποιθώς ἐν ὅλη καρδία ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῆ σοφία μὴ ἐπαίρου· 6 ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἴνα ὀρθοτομῆ τὰς ὁδούς σου, [ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτη.] 7 μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ· 8 τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου. 9 τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης, 10 ἵνα πίμπληται τὰ ταμίειά σου πλησμονῆς σίτου, οἴνῳ δὲ αὶ ληνοί σου ἐκβλύζωσιν. 11 Τίέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· 12 δν γὰρ ἀγαπῷ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υίὸν ὃν παραδέχεται. 13 μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὕρεν σοφίαν καὶ θνητὸς ὃς εἶδεν φρόνησιν· 14 κρεῖττον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. 15 τιμιωτέρα δὲ ἐστιν λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῆ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστιν πᾶσιν τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῆ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν. 16 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῆ δεξιῷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῆ ἀριστερῷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα· 16 α ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. 17 αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί, καὶ πάντες οἱ τρίβοι

αὐτῆς ἐν εἰρήνη· 18 ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφαλής. 19 ὁ θεὸς τῆ σοφία ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν, ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει· 20 ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐρράγησαν, νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους. 21 Υίέ, μὴ παραρρυῆς, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν, 22 ἴνα ζήση ἡ ψυχή σου, καὶ χάρις ἦ περὶ σῷ τραχήλῳ. 22 α ἔσται δὲ Ἰασις ταῖς σαρξί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις, 23 ἵνα πορεύη πεποιθὼς ἐν εἰρήνη πάσας τὰς ὁδούς σου, ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψη. 24 ἐὰν γὰρ κάθη, ἄφοβος ἔση, ἐὰν δὲ καθεύδης, ἡδέως ὑπνώσεις· 25 καὶ οὐ φοβηθήση πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας· 26 ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου καὶ ἐρείσει σὸν πόδα, ἵνα μὴ σαλευθῆς. 27 μὴ ἀπόσχη εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ, ἡνίκα ἀν ἔχη ἡ χείρ σου βοηθεῖν· 28 μὴ εἴπης Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε καὶ αὔριον δώσω, δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν· οὐ γὰρ οίδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα. 29 μὴ τεκτήνη ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί. 30 μὴ φιλεχθρήσης πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μή τι εἰς σὲ ἐργάσηται κακόν. 31 μὴ κτήση κακῶν ἀνδρῶν ὀνείδη μηδὲ ζηλώσης τὰς ὁδοὺς αὐτῶν· 32 ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει. 33 κατάρα θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται. 34 κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 35 δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.

Prou 4:1

Άκούσατε, παίδες, παιδείαν πατρὸς καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν· 2 δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ύμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε. 3 υίος γὰφ ἐγενόμην κάγὼ πατφὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπω μητρός, 4 οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· 5 φύλασσε έντολάς, μὴ ἐπιλάθη μηδὲ παρίδης ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος 6 μηδὲ ἐγκαταλίπης αὐτήν, καὶ ἀνθέξεταί σου· ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε· 8 περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβη, 9 ἵνα δῷ τῆ σῆ κεφαλῆ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίση σου. 10 Άκουε, υίέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου· 11 ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς. 12 ἐὰν γὰρ πορεύη, οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα· ἐὰν δὲ τρέχης, οὐ κοπιάσεις. 13 ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μη ἀφῆς, ἀλλὰ φύλαξον αὐτην σεαυτῷ εἰς ζωήν σου. 14 όδοὺς ἀσεβῶν μη ἐπέλθης μηδὲ ζηλώσης όδους παρανόμων· 15 έν ῷ ἂν τόπφ στρατοπεδεύσωσιν, μὴ ἐπέλθης ἐκεῖ, ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον. 16 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν· ἀφήρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται· 17 οίδε γὰο σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἴνφ δὲ παρανόμφ μεθύσκονται. 18 αἱ δὲ όδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως κατορθώση ἡ ἡμέρα· 19 αί δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἰδασιν πῶς προσκόπτουσιν. 20 Υίέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ έμοῖς λόγοις παράβαλε σὸν οὖς, 21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσίν σε αἱ πηγαί σου, φύλασσε αὐτὰς ἐν σῆ καρδία· 22 ζωή γάρ ἐστιν τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτὰς καὶ πάση σαρκὶ ἴασις. 23 πάση φυλακῆ τήρει σήν καρδίαν· ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς. 24 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα καὶ ἄδικα χείλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι. 25 οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια. 26 ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶν καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε. 27 μὴ ἐκκλίνης εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ άριστερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς· 27 α ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οίδεν ὁ θεός,

διεστραμμέναι δε είσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· 28 αὐτὸς δε ὀρθὰς ποιήσει τὰς τροχιάς σου, τὰς δε πορείας σου ἐν εἰρήνη προάξει.

Prou 5:1

Υίε, εμή σοφία πρόσεχε, εμοῖς δε λόγοις παράβαλλε σον οὖς, 2 ίνα φυλάξης έννοιαν ἀγαθήν· αἴσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαί σοι. 3 μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἡ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα, 4 ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις καὶ ήκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου. 5 τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσιν τοὺς χρωμένους αὐτῆ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ἄδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται· 6 ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὔγνωστοι. 7 νῦν οὖν, υίε, ἄκουέ μου καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσης έμους λόγους· 8 μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς, 9 ἵνα μὴ πρόη ἄλλοις ζωήν σου καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν, 10 ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων εἰσέλθωσιν, 11 καὶ μεταμεληθήση ἐπ' ἐσχάτων, ἡνίκα ἂν κατατοιβῶσιν σάρκες σώματός σου, 12 καὶ ἐρεῖς Π ῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδία μου· 13 οὐκ ήκουον φωνήν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου· 14 παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ ἐν μέσφ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς. 15 πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν άγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς. 16 μὴ ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα· 17 ἔστω σοι μόνφ ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι· 18 ή πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου. 19 έλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι, ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλία συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἔση. 20 μὴ πολὺς "ισθι πρὸς ἀλλοτρίαν μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ιδίας· 21 ἐνώπιον γάρ εἰσιν τῶν τοῦ θεοῦ όφθαλμῶν όδοὶ ἀνδοός, εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει. 22 παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται· 23 οὖτος τελευτῷ μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

Prou 6:1

Υίέ, ἐἀν ἐγγυήση σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ· 2 παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ίδια χείλη, καὶ ἀλίσκεται χείλεσιν ἰδίου στόματος. 3 ποίει, υίέ, ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου – ἤκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον – ἴθι μὴ ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου, ὃν ἐνεγυήσω· 4 μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὅμμασιν μηδὲ ἐπινυστάξης σοῖς βλεφάροις, 5 ἵνα σώζη ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος. 6 ˇΊθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὧ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος· 7 ἐκείνω γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν 8 ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφὴν πολλήν τε ἐν τῷ ἀμήτω ποιεῖται τὴν παράθεσιν. 8 α ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν τήν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται, 9 ἦς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προς φέρονται, ποθεινὴ δὲ ἐστιν πᾶσιν καὶ ἐπίδοξος· 10 καίπερ οὖσα τῆ ῥώμη ἀσθενής, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη. 9 ἕως τίνος, ὀκνηρέ, κατάκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήση; 10 ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις, ὀλίγον δὲ

έναγκαλίζη χερσὶν στήθη· 11 εἶτ ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία καὶ ἡ ἔνδεια ώσπες άγαθὸς διομεύς. 11 α ἐὰν δὲ ἄοκνος ἦς, ἥξει ὥσπες πηγὴ ὁ ἀμητός σου, ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπες κακός δοομεύς ἀπαυτομολήσει. 12 Άνὴο ἄφοων καὶ παράνομος πορεύεται όδους οὐκ ἀγαθάς· 13 ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασιν δακτύλων, 14 διεστραμμένη δὲ καρδία τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ· ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει. 15 διὰ τοῦτο ἐξαπίνης έρχεται ή ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπή καὶ συντριβή ἀνίατος. 16 ὅτι χαίρει πᾶσιν, οἶς μισεῖ ὁ κύριος, συντρίβεται δε δι' άκαθαρσίαν ψυχῆς· 17 ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἶμα δικαίου 18 καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμούς κακούς καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν· 19 ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν. 20 Υίέ, φύλασσε νόμους πατρός σου καὶ μὴ ἀπώση θεσμούς μητρός σου 21 ἄφαψαι δὲ αὐτούς ἐπὶ σῆ ψυχῆ διὰ παντὸς καὶ ἐγκλοίωσαι ἐπὶ σῷ τραχήλφ. 22 ἡνίκα ἂν περιπατῆς, ἐπάγου αὐτήν, καὶ μετὰ σοῦ ἔστω· ώς δ' ἂν καθεύδης, φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειοομένω συλλαλῆ σοι· 23 ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς, καὶ ὁδὸς ζωῆς έλεγχος καὶ παιδεία 24 τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδοου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης άλλοτρίας. 25 μή σε νικήση κάλλους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῆς σοῖς ὀφθαλμοῖς μηδὲ συναρπασθῆς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων· 26 τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς άγρεύει. 27 ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει; 28 ἡ περιπατήσει τις ἐπ' άνθράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει; 29 οὕτως ὁ εἰσελθών πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον, οὐκ άθωωθήσεται οὐδὲ πᾶς ὁ άπτόμενος αὐτῆς. 30 οὐ θαυμαστὸν ἐὰν άλῷ τις κλέπτων, κλέπτει γὰο ἵνα έμπλήση τὴν ψυχὴν πεινῶν· 31 ἐὰν δὲ ἁλῷ, ἀποτείσει ἑπταπλάσια καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς δύσεται έαυτόν. 32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φοενῶν ἀπώλειαν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ πεοιποιεῖται, 33 όδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 34 μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς· οὐ φείσεται ἐν ἡμέρα κρίσεως, 35 οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν έχθοαν ούδὲ μη διαλυθη πολλων δώρων.

Prou 7:1

Υίέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ· 1 α νίέ, τίμα τὸν κύριον, καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. 2 φύλαξον ἐμὰς ἐντολάς, καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων· 3 περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. 4 εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ, 5 ἵνα σε τηρήση ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται. 6 ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρα κύπτουσα, 7 δν ἂν ἴδη τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν 8 παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς 9 καὶ λαλοῦντα ἐν σκότει ἑσπερινῷ, ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ ἢ καὶ γνοφώδης, 10 ἡ δὲ γυνὴ συναντῷ αὐτῷ, είδος ἔχουσα πορνικόν, ἣ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας. 11 ἀνεπτερωμένη δέ ἐστιν καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκφ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς· 12 χρόνον γάρ τινα ἔξω ξέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει. 13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπω προσεῖπεν αὐτῷ 14 Θυσία εἰρηνική μοί ἐστιν, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου· 15 ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποδοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὕρηκά σε· 16 κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα

τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου· 17 διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκφ, τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμφ· 18 ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι· 19 οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκφ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν 20 ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 21 ἀπεπλάνησεν δὲ αὐτὸν πολλῆ ὁμιλία βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν. 22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῆ κεπφωθείς, ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμοὺς 23 ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἡπαρ, σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει. 24 νῦν οὖν, υἱε, ἄκουέ μου καὶ πρόσεχε ῥήμασιν στόματός μου· 25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου· 26 πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκεν, καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οῦς πεφόνευκεν· 27 ὁδοὶ ἄδου ὁ οῖκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμίεια τοῦ θανάτου.

Prou 8:1

Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούση· 2 ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκεν· 3 παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται 4 Ὑμᾶς, ὧ άνθρωποι, παρακαλῶ καὶ προίεμαι έμὴν φωνὴν υίοῖς άνθρώπων· 5 νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν, οί δὲ άπαίδευτοι, ένθεσθε καρδίαν. 6 είσακούσατέ μου, σεμνά γάρ έρῶ καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὀρθά· 7 ὅτι άλήθειαν μελετήσει ο φάουγξ μου, έβδελυγμένα δε έναντίον έμοῦ χείλη ψευδῆ. 8 μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ξήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλῶδες· 9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν. 10 λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χουσίον δεδοκιμασμένον, άνθαιρεῖσθε δὲ αἴσθησιν χουσίου καθαροῦ· 11 κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν. 12 ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν, καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην. 13 φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν. 14 ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, έμη δὲ ἰσχύς· 15 δι' έμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην· 16 δι' έμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς. 17 ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οί δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσιν. 18 πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη· 19 βέλτιον έμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γενήματα κρείσσω ἀργυρίου έκλεκτοῦ. 20 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ καὶ ἀνὰ μέσον τρίβων δικαιώματος ἀναστρέφομαι, 21 ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν καὶ τοὺς Ͽησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. 21 α ἐὰν ἀναγγείλω ύμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι. 22 κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν όδων αύτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, 23 πρὸ τοῦ αἰωνος έθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῆ, 24 πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, 25 πρὸ τοῦ ὄρη έδρασθήναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾳ με. 26 κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν. 27 ἡνίκα ἡτοίμαζεν τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν έαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων. 28 ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ύπ' ούρανὸν 29 καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς, 30 ἤμην παρ' αὐτῷ ἁρμόζουσα, ἐγὼ ἤμην ἧ προσέχαιςεν. καθ' ήμέςαν δε εύφραινόμην έν προσώπφ αύτοῦ έν παντί καιςῷ, 31 ὅτε ἐυφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. 32 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου. 34 μακάριος ἀνήρ, δς εἰσακούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος, δς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων: 35 αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου. 36 οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες ἀσεβοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνατον.

Prou 9:1

Ή σοφία ὢκοδόμησεν έαυτῆ οἶκον καὶ ὑπήρεισεν στύλους έπτά· 2 ἔσφαξεν τὰ έαυτῆς θύματα, έκερασεν είς κρατήρα τὸν εαυτής οἶνον καὶ ἡτοιμάσατο τὴν εαυτής τράπεζαν· 3 ἀπέστειλεν τοὺς έαυτῆς δούλους συγκαλούσα μετὰ ὑψηλοῦ κηوύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα 4 Ὁς ἐστιν ἄφρων, έκκλινάτω πρός με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν 5 Ἔλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οίνον, δυ εκέρασα υμίν 6 απολείπετε αφροσύνην, και ζήσεσθε, και ζητήσατε φρόνησιν, ίνα βιώσητε, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν. 7 Ὁ παιδεύων κακοὺς λήμψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν, ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἑαυτόν. 8 μὴ ἔλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισῶσίν σε· ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε. 9 δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίφ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι. 10 ἀρχὴ σοφίας φόβος χυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις· 10 α τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς· 11 τούτω γὰς τῷ τρόπω πολύν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου. 12 υίε, ἐὰν σοφὸς γένη σεαυτῷ, σοφὸς ἔση καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῆς, μόνος ἀναντλήσεις κακά. 12 α δς έρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὖτος ποιμανεῖ ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· 13 ἀπέλιπεν γὰρ όδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ίδίου γεωργίου πεπλάνηται· 14 διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν. 13 Γυνὴ ἄφρων καὶ Βρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἡ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην· 14 ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου έπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις 15 προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν 16 Ὁς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρός με· ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα 17 Άρτων κρυφίων ήδέως ἄψασθε καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ. 18 ὁ δὲ οὐκ οίδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῆ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέτευρον ἄδου συναντᾶ. 18 α ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ ἐγχρονίσης έν τῷ τόπῳ μηδὲ ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν· 19 οὕτως γὰρ διαβήση ὕδωρ ἀλλότριον καὶ ύπευβήση ποταμὸν ἀλλότοιον· 20 ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτοίου ἀπόσχου καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτοίας μὴ πίης, 21 ίνα πολύν ζήσης χρόνον, προστεθή δέ σοι έτη ζωής. – –

Prou 10:1

Υίὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, νίὸς δὲ ἄφρων λύπη τῆ μητρί. 2 οὐκ ὡφελήσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ἑύσεται ἐκ θανάτου. 3 οὐ λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει. 4 πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. 4 α υίὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται. 5 διεσώθη ἀπὸ καύματος υίὸς νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμήτῳ υίὸς παράνομος. 6 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον. 7 μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται. 8 σοφὸς καρδία δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται. 9 ῶς πορεύεται ἁπλῶς, πορεύεται πεποιθώς, ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται. 10 ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου

συνάγει ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ. 11 πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια. 12 μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία. 13 δς έκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ξάβδω τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον. 14 σοφοί κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῆ. 15 κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία. 16 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας. 17 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δε άνεξέλεγκτος πλανᾶται. 18 καλύπτουσιν έχθοαν χείλη δίκαια, οί δε έκφέροντες λοιδορίας άφρονέστατοί είσιν. 19 έκ πολυλογίας οὐκ έκφεύξη άμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων έση. 20 ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου, καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει. 21 χείλη δικαίων ἐπίσταται ύψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδεία τελευτῶσιν. 22 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου· αύτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῆ αὐτῆ λύπη ἐν καρδία. 23 ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά, ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν. 24 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβης περιφέρεται, ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτή. 25 παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβής, δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα. 26 ώσπες ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβεςὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παςανομία τοῖς χεωμένοις αὐτήν. 27 φόβος χυρίου προστίθησιν ήμέρας, έτη δε ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται. 28 ἐγχρονίζει δικαίοις εἰφροσύνη, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ὄλλυται. 29 ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά. 30 δίκαιος τὸν αίῶνα οὐκ ἐνδώσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσιν γῆν. 31 στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ άδίκου έξολεῖται. 32 χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

Prou 11:1

ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ. 2 οὖ ἐὰν εἰσέλθη ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾳ σοφίαν. 3 ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπεν μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια. 5 δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδούς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει άδικία. 6 δικαιοσύνη άνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς, τῆ δὲ ἀπωλεία αὐτῶν άλίσκονται παράνομοι. 7 τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὅλλυται ἐλπίς, τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὅλλυται. 8 δίκαιος ἐκ θήρας έκδύνει, άντ αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής. 9 ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος. 10 ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις, 11 στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη. 12 μυκτηρίζει πολίτας ένδεης φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ήσυχίαν ἄγει. 13 ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλας έν συνεδοίω, πιστός δε πνοη κούπτει πράγματα. 14 οἶς μη ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ώσπες φύλλα, σωτηρία δε υπάρχει εν πολλη βουλη. 15 πονηρός κακοποιεί, όταν συμμείξη δικαίφ, μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας. 16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλούτου όκνηροι ένδεεῖς γίνονται, οι δε άνδρεῖοι έρείδονται πλούτω. 17 τῆ ψυχῆ αὐτοῦ άγαθον ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων, ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων. 18 ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα δὲ δικαίων μισθός άληθείας. 19 υίος δίκαιος γεννᾶται είς ζωήν, διωγμός δε άσεβους είς θάνατον. 20 βδέλυγμα κυρίφ διεστραμμέναι όδοί, προσδεκτοί δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς όδοῖς αὐτῶν. 21 χειρί χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήμψεται μισθὸν πιστόν. 22 ώσπες ένωτιον έν δινὶ ύός, οὕτως γυναικὶ κακόφοονι κάλλος. 23 ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπὶς δε άσεβῶν άπολεῖται. 24 εἰσὶν οἳ τὰ ίδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν, εἰσὶν καὶ οἳ συνάγοντες έλαττονοῦνται. 25 ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἁπλῆ, ἀνὴο δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων. 26 ὁ συνέχων

σῖτον ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος. 27 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν· ἐκζητοῦντα δὲ κακά, καταλήμψεται αὐτόν. 28 ὁ πεποιθως ἐπὶ πλούτω, οὕτος πεσεῖται· ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων, οὕτος ἀνατελεῖ. 29 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκω κληρονομήσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμω. 30 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς, ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων. 31 εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

Prou 12:1

ό ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾳ αἴσθησιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων. 2 κρείσσων ὁ εύρὼν χάριν παρὰ κυρίω, άνηρ δε παράνομος παρασιωπηθήσεται. 3 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος έξ ἀνόμου, αί δε ρίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται. 4 γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· ὥσπερ δὲ ἐν ξύλφ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσιν γυνὴ κακοποιός. 5 λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερνῶσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους. 6 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ὁύσεται αὐτούς. 7 οδ ἐὰν στραφῆ, ἀσεβὴς ἀφανίζεται, οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσιν. 8 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται. 9 κρείσσων άνηρ εν άτιμία δουλεύων έαυτῷ η τιμην έαυτῷ περιτιθείς καὶ προσδεόμενος ἄρτου. 10 δίκαιος οἰκτίρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα. 11 ὁ ἐργαζόμενος τὴν έαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν. 11 α ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν. 12 ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ <u> </u> [είζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασιν. 13 δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός, έκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος. 13 α ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς. 14 ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ. 15 ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός. 16 ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος. 17 ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγελλει δίκαιος, ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος. 18 εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίοα, γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται. 19 χείλη ἀληθινὰ κατοοθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον. 20 δόλος ἐν καρδία τεκταινομένου κακά, οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εύφρανθήσονται. 21 οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν. 22 βδέλυγμα κυρίφ χείλη ψευδή, ο δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ. 23 ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς. 24 χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς, δόλιοι δὲ έσονται είς προνομήν. 25 φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει άνδρὸς δικαίου, άγγελία δὲ άγαθή εὐφραίνει αὐτόν. 26 ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται, αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς. άμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά, ή δε όδος τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς. 27 οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας, κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός. 28 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή, ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.

Prou 13:1

υίὸς πανοῦργος ὑπήχοος πατρί, υίὸς δὲ ἀνήχοος ἐν ἀπωλεία. 2 ἀπὸ χαρπῶν διχαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι. 3 ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ προπετὴς χείλεσιν πτοήσει ἑαυτόν. 4 ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων

έν έπιμελεία. 5 λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβής δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἕξει παρρησίαν. 6 δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία. 7 εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδεν έχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες έαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ. 8 λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν. 9 φῶς δικαίοις διὰ παντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται. 9 α ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτίρουσιν καὶ ἐλεῶσιν. 10 κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί. ΙΙ ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ο δε συνάγων έαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται· δίκαιος οἰκτίφει καὶ κιχρῷ. 12 κφείσσων έναρχόμενος βοηθῶν καρδία τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία άγαθή. 13 δς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν, οὗτος ύγιαίνει. 13 α υίῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν, οἰκέτη δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πράξεις, καὶ κατευθυνθήσεται ή όδὸς αὐτοῦ. 14 νόμος σοφοῦ πηγή ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται. 15 σύνεσις άγαθή δίδωσιν χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν άγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλεία. 16 πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν. 17 βασιλεύς θρασύς έμπεσεῖται εἰς κακά, ἄγγελος δὲ πιστὸς δύσεται αὐτόν. 18 πενίαν καὶ ἀτιμίαν άφαιςεῖται παιδεία, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται. 19 ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσιν ψυχήν, ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως. 20 ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται, ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται. 21 ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά, τοὺς δὲ δικαίους καταλήμψεται ἀγαθά. 22 άγαθος άνήρ κληρονομήσει υίους υίων, θησαυρίζεται δε δικαίοις πλοῦτος άσεβων. 23 δίκαιοι ποιήσουσιν έν πλούτω έτη πολλά, ἄδικοι δε ἀπολοῦνται συντόμως. 24 δς φείδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υίὸν αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει. 25 δίκαιος ἔσθων ἐμπιπλῷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

Prou 14:1

σοφαὶ γυναῖκες ἀκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν αὐτῆς. 2 ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται. 3 ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χειλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς. 4 οῦ μή εἰσιν βόες, φάτναι καθαραί· οῦ δὲ πολλὰ γενήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς. 5 μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψεύδη μάρτυς ἄδικος. 6 ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής. 7 πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθήσεως χείλη σοφά. 8 σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνη. 9 οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσιν καθαρισμόν, οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί. 10 καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ ὅταν δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμείγνυται ὕβρει. 11 οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται. 12 ἔστιν ὁδὸς ἡ δοκεῖ ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἄδου. 13 ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη, τελευταία δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται. 14 τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός. 15 ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγφ, πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. 16 σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθώς μείγνυται ἀνόμω. 17 ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει. 18 μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως. 19 ὀλισθήσουσιν κακοὶ ἔναντι

άγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσιν θύρας δικαίων. 20 φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχούς, φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί. 21 ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός. 22 πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί. οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς. 23 ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος ἐν ἐνδεία ἔσται. 24 στέφανος σοφῶν πανοῦργος, ἡ δὲ διατριβἡ ἀφρόνων κακή. 25 ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαίει δὲ ψεύδη δόλιος. 26 ἐν φόβω κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα. 27 πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου. 28 ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβἡ δυνάστου. 29 μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων. 30 πραύθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική. 31 ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεῷ πτωχόν. 32 ἐν κακία αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποιθὼς τῆ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος. 33 ἐν καρδία ἀγαθῆ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδία ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται. 34 δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι. 35 δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων, τῆ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφία ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.

Prou 15:1

όργη ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει όργάς. 2 γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά. 3 ἐν παντὶ τόπῳ όφθαλμοὶ κυρίου, σκοπεύουσιν κακούς τε καὶ ἀγαθούς. 4 ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος. 5 ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, δ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος. 6 ἐν πλεοναζούση δικαιοσύνη ἰσχὺς πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς δλόρριζοι ἐκ γῆς ὀλοῦνται. οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται. 7 χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει, καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς. 8 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίφ, εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ. 9 βδὲλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς, διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾳ. 10 παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ύπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς. ΙΙ ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερά παρά τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων; 12 οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς έλέγχοντας αὐτόν, μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. 13 καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις ούσης σκυθρωπάζει. 14 καρδία όρθη ζητεῖ αἴσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά. 15 πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ παντός. 16 κρείσσων μικρά μερίς μετά φόβου κυρίου ή θησαυροί μεγάλοι μετά άφοβίας. 17 κρείσσων ξενισμός λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ παράθεσις μόσχων μετὰ ἔχθρας. 18 ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας, μακρόθυμος δε και την μελλουσαν καταπραύνει. 18 α μακρόθυμος άνηρ κατασβέσει κρίσεις, δ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον. 19 ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι. 20 υίος σοφος εύφραίνει πατέρα, υίος δε ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ. 21 ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται. 22 ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια, έν δε καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή. 23 ου μη ύπακούση ο κακός αύτη ούδε μη είπη καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ. 24 ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῆ. 25 οἴκους ύβριστῶν κατασπᾳ κύριος, ἐστήρισεν δὲ ὅριον χήρας. 26 βδέλυγμα κυρίφ λογισμὸς ἄδικος, ἁγνῶν δὲ

<u>φήσεις σεμναί. 27 ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήμπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων λήμψεις σώζεται. 27 α</u> έλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβφ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. 28 καρδίαι δικαίων μελετῶσιν πίστεις, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. 28 α δεκταὶ παρὰ κυρίω όδοὶ άνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται. 29 μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εύχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει. 29 α κρείσσων ὀλίγη λῆμψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γενήματα μετὰ άδικίας. 30 καρδία άνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῆ τὰ διαβήματα αὐτοῦ. θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθή πιαίνει ὀστᾶ. 32 δς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν· ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπῷ ψυχὴν αὐτοῦ. 33 φόβος θεοῦ παιδεία καὶ σοφία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῆ. 2 πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ήμερα κακή ολούνται. 5 ακάθαρτος παρά θεφ πᾶς ύψηλοκάρδιος, χειρί δε χείρας εμβαλών αδίκως οὐκ άθφωθήσεται. 7 άρχη όδοῦ άγαθης το ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας. 8 ο ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὑρήσουσιν εἰρήνην. 9 πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης, φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν. 10 μαντεῖον ἐπὶ χείλεσιν βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῆ τὸ στόμα αὐτοῦ. 11 ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ κυρίω, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια. 12 βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰο δικαιοσύνης ετοιμάζεται θοόνος ἀοχῆς. 13 δεκτὰ βασιλεῖ χείλη δίκαια, λόγους δὲ ὀοθοὺς ἀγαπᾶ. 14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν. 15 ἐν φωτὶ ζωῆς υίὸς βασιλέως, οί δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον. 16 νοσσιαὶ σοφίας αίρετώτεραι χρυσίου, νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον. 17 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου όδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται. δς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδούς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αύτου. 18 προ συντριβής ήγειται ύβρις, προ δε πτώματος κακοφροσύνη. 19 κρείσσων πραύθυμος μετά ταπεινώσεως ἢ ος διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν. 20 συνετὸς ἐν πράγμασιν εύρετὴς ἀγαδῶν, πεποιθώς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός. 21 τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγω πλείονα ἀκούσονται. 22 πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή. 23 καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χείλεσιν φορέσει ἐπιγνωμοσύνην. 24 κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς. 25 εἰσὶν όδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ἄδου. 26 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται έαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν, ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν. 27 ἀνὴρ ἄφρων όρύσσει έαυτῷ κακά, ἐπὶ δὲ τῶν έαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ. 28 ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακὰ καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρσεύει κακοῖς καὶ διαχωρίζει φίλους. 29 ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς. 30 στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα, ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά, οὖτος κάμινός ἐστιν κακίας. 31 στέφανος καυχήσεως γῆρας, έν δὲ όδοῖς δικαιοσύνης εὑوίσκεται. 32 κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν. 33 είς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις, παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

Prou 17:1

κρείσσων ψωμὸς μεθ' ήδονῆς ἐν εἰρήνη ἡ οἶκος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης. 2 οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη. 3 ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ. 4 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων, δίκαιος δε οὐ προσέχει χείλεσιν ψευδέσιν. 5 δ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, δ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένω οὐκ ἀθωωθήσεται· δ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος έλεη $\Im$ ήσεται. 6 στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, καύχημα δ $\grave{\epsilon}$ τέκνων πατέρες αὐτ $\~{\omega}$ ν. 6 a το $\~{u}$ πιστο $\~{u}$ όλος ο κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός. 7 οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστὰ οὐδὲ δικαίφ χείλη ψευδή. 8 μισθός χαρίτων ή παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὖ δ' αν ἐπιστρέψη, εὐοδωθήσεται. 9 δς κούπτει άδικήματα, ζητεῖ φιλίαν· δς δὲ μισεῖ κούπτειν, διίστησιν φίλους καὶ οἰκείους. 10 συντρίβει ἀπειλή καρδίαν φρονίμου, ἄφρων δὲ μαστιγωθείς οὐκ αἰσθάνεται. 11 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ο δε κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ. 12 ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά. 13 ὃς ἀποδίδωσιν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινηθήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἵκου αὐτοῦ. 14 ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης, προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη. 15 ός δίκαιον κρίνει τον ἄδικον, ἄδικον δὲ τον δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ. 16 ἵνα τί ύπῆρξεν χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται. 16 α δς ύψηλὸν ποιεῖ τὸν έαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν· ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά. 17 εἰς πάντα καιρὸν φίλος ύπαρχέτω σοι, άδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν· τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται. 18 ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τὸν ἑαυτοῦ φίλον. 19 φιλαμαςτήμων χαίςει μάχαις, 20 ο δε σκληςοκάςδιος οὐ συναντᾶ ἀγαθοῖς. ἀνὴς εὐμετάβολος γλώσση έμπεσεῖται εἰς κακά, 21 καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατήρ ἐπὶ υίῷ ἀπαιδεύτῳ, υίὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ. 22 καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ, άνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ. 23 λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλπφ ἀδίκως οὐ κατευοδοῦνται ὁδοί, άσεβης δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης. 24 πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος έπ' ἄκρα γῆς. 25 ὀργὴ πατρὶ υίὸς ἄφρων καὶ ὀδύνη τῆ τεκούση αὐτοῦ. 26 ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις. 27 ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν, έπιγνώμων· μακρόθυμος δε άνήρ φρόνιμος. 28 άνοήτω έπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται, ένεὸν δέ τις ξαυτὸν ποιήσας δόξει φρόνιμος εἶναι.

Prou 18:1

προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται. 2 οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν· μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνη. 3 ὅταν ἔλθη ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος. 4 ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδία ἀνδρός, ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς. 5 θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει. 6 χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται. 7 στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῆ ψυχῆ αὐτοῦ. 8 ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν. 9 ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ

άδελφός έστιν τοῦ λυμαινομένου έαυτόν. 10 έκ μεγαλωσύνης Ισχύος ὄνομα κυρίου, αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ύψοῦνται. 11 ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὀχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα έπισκιάζει. 12 πρὸ συντριβῆς ύψοῦται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται. 13 δς ἀποκρίνεται λόγον πρίν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστιν καὶ ὄνειδος. 14 θυμὸν ἀνδρὸς πραύνει θεράπων φρόνιμος: όλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει; 15 καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν, ὧτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν. 16 δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν. 17 δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογία· ως δ' ἂν ἐπιβάλη ὁ ἀντίδικος, ἐλέγχεται. 18 ἀντιλογίας παύει κλῆρος, ἐν δὲ δυνάσταις δρίζει. 19 ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ώσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον. 20 ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησιν κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται. 21 θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειοί γλώσσης, οἱ δὲ κοατοῦντες αὐτῆς ΄έδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 22 ὃς εὖρεν γυναῖκα ἀγαθήν, εὖρεν χάριτας, έλαβεν δὲ παρὰ θεοῦ ίλαρότητα. 22 α δς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθήν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· δ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής. 3 ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῆ καρδία αὐτοῦ. 4 πλοῦτος προστίθησιν φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται. 5 μάρτυς ψευδής οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται. 6 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδοί. 7 πᾶς, ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακοὰν έσται. έννοια ἀγαθή τοῖς εἰδόσιν αὐτήν ἐγγιεῖ, ἀνήρ δὲ φρόνιμος εύρήσει αὐτήν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν· δς δὲ ἐρεθίζει λόγους, οὐ σωθήσεται. 8 δ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπῷ ἑαυτόν· δς δε φυλάσσει φρόνησιν, εύρήσει ἀγαθά. 9 μάρτυς ψευδής οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται· ος δ' ἀν ἐκκαύση κακίαν, ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῆς. 10 οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν. 11 έλεήμων άνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις. 12 βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βουγμῷ λέοντος· ώσπεο δὲ δοόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως τὸ ίλαρὸν αὐτοῦ. 13 αἰσχύνη πατρὶ υίος ἄφρων, καὶ οὐχ άγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος έταίρας. 14 οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερίζουσιν πατέρες παισίν, παρὰ δὲ θεοῦ άρμόζεται γυνὴ ἀνδρί. 15 δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει. 16 δς φυλάσσει έντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται. 17 δανίζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. 18 παίδευε υίόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις· εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῆ ψυχῆ σου. 19 κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται· έὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει. 20 ἄκουε, υίέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων σου. 21 πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδία ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει. 22 καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης. 23 φόβος κυρίου είς ζωὴν ἀνδοί, ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις, οὖ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις. 24 ὁ ἐγκούπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγη αὐτάς. 25 λοιμοῦ μαστιγουμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχης ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει αἴσθησιν. 26 ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχυνθήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται. 27 υίος άπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς μελετήσει ρήσεις κακάς. 28 δ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίζει δικαίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις. 29 ἑτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες καὶ τιμωρίαι ώμοις άφρόνων.

Prou 20:1

άκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ὁ συμμειγνύμενος αὐτῆ οὐκ ἔσται σοφός. 2 οὐ διαφέρει άπειλη βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς την ἑαυτοῦ ψυχήν. 3 δόξα ἀνδρὶ άποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται. 4 ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ώσαύτως καὶ ὁ δανιζόμενος σῖτον ἐν ἀμήτω. 5 ὕδωρ βαθύ βουλὴ ἐν καρδία ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν. 6 μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εύρεῖν. 7 δς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνη, μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει. 8 ὅταν βασιλεύς δίκαιος καθίση έπὶ θρόνου, οὐκ έναντιοῦται έν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν. 9 τίς καυχήσεται άγνην έχειν την καρδίαν; η τίς παρρησιάσεται καθαρός είναι άπο άμαρτιῶν; 9 α κακολογούντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος. 10 μερίς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται. 11 μὴ εἴπης Τείσομαι τὸν ἐχθρόν· ἀλλὰ ὑπόμεινον τὸν κύριον, ἵνα σοι βοηθήση. 10 στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα. 11 καὶ ὁ ποιῶν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθή σεται, νεανίσκος μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. 12 οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς όρᾶ· κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα. 13 μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῆς· διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων. 23 βδέλυγμα κυρίω δισσὸν στάθμιον, καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. 24 παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρί· θνητὸς δὲ πῶς ἀν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ; 25 παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι· μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται. 26 λικμήτωρ άσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν. 27 φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων, ὃς ἐρευνῷ ταμίεια κοιλίας. 28 έλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακή βασιλεῖ καὶ περικυκλώσουσιν έν δικαιοσύνη τὸν θρόνον αὐτοῦ. 20 κόσμος νεανίαις σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί. 30 ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντῷ κακοῖς, πληγαί δὲ είς ταμίεια κοιλίας.

Prou 21:1

ώσπες δομὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οδ ἐὰν θέλων νεύση, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν. 2 πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος. 3 ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα. 4 μεγαλόφρων ἐφ' ὕβρει θρασυκάρδιος, λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτία. 6 δ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου. 7 ὅλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται· οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια. 8 πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός· ἀγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 9 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκφ κοινῷ. 10 ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων. 11 ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος, συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν. 12 συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς. 13 δς φράσσει τὰ ὧτα τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οἰκ ἔσται ὁ εἰσακούων. 14 δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς, δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν. 15 εἰφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις. 16 ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῆ γιγάντων ἀναπαύσεται. 17 ἀνὴρ ἐνδεἡς ἀγαπᾶ εἰφροσύνην φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον· 18

περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος. 19 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῆ ἐρήμιψ ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου. 20 θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν. 21 ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζωὴν καὶ δόξαν. 22 πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα, ἐφ' ῷ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς. 23 ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 24 θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται· ὃς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος. 25 ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν· οὐ γὰρ προαιροῦνται αὶ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι. 26 ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς, ὁ δὲ δίκαιος ἐλεᾳ καὶ οἰκτίρει ἀφειδῶς. 27 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίψ· καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς. 28 μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖται, ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει. 29 ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπω, ὁ δὲ εὐθὴς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. 30 οὐκ ἔστιν σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστιν βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ. 31 ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.

Prou 22:1

αίρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή. 2 πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν άλλήλοις, άμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησεν. 3 πανοῦργος ίδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιώς αὐτὸς παι δεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν. 4 γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή. 5 τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς, ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν. 7 πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν, καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανιοῦσιν. 8 ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά, πληγήν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. 8 α ἄνδρα ίλαρὸν καὶ δότην εύλογεῖ ὁ Θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει. 9 ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται· τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκεν τῷ πτωχῷ. 9 α νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, την μέντοι ψυχήν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων. 10 ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰο καθίση ἐν συνεδοίῳ, πάντας ἀτιμάζει. 11 ἀγαπῷ κύοιος ὁσίας καρδίας, δεκτοί δε αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χείλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς. 12 οἱ δε ὀφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος. 13 προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρός Λ έων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί. 14 βόθρος βαθύς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου έμπεσεῖται εἰς αὐτόν. 14 α εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾳ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν· ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς. 15 ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ. 16 ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ· δίδωσιν δὲ πλουσίω έπ' έλάσσονι. - 17 Λ όγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν έπίστησον, ἵνα γνῷς ὅτι καλοί εἰσιν· 18 καὶ ἐὰν ἐμβάλης αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, εὐφρανοῦσίν σε άμα ἐπὶ σοῖς χείλεσιν, 19 ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύوιον ἡ ἐλπὶς καὶ γνωρίση σοι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 20 καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου. 21 διδάσκω οὖν σε άληθη λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθην ὑπακούειν τοῦ ἀποκρίνεσθαι λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι. 22 Μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστιν, καὶ μὴ ἀτιμάσης ἀσθενῆ ἐν πύλαις· 23 δ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, καὶ ρύση σὴν ἄσυλον ψυχήν. 24 μὴ ἴσθι εταῖρος άνδοὶ θυμώδει, φίλφ δὲ ὀργίλφ μὴ συναυλίζου, 25 μήποτε μάθης τῶν ὁδῶν αὐτοῦ καὶ λάβης βρόχους τῆ σῆ ψυχῆ. 26 μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον· 27 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχης πόθεν ἀποτείσης, λήμψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου. 28 μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. 29 ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθροῖς.

Prou 23:1

έὰν καθίσης δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι 2 καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου εἰδως ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι· 3 εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, μὴ ἐπιθύμει τῶν έδεσμάτων αὐτοῦ, ταῦτα γὰο ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς. 4 μὴ παοεκτείνου πένης ὢν πλουσίφ, τῆ δὲ σῆ έννοία ἀπόσχου· 5 ἐὰν ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖται, κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει είς τὸν οἰκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ. 6 μὴ συνδείπνει άνδρὶ βασκάνφ μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ· 7 ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως έσθίει καὶ πίνει. 8 μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγης αὐτὸν καὶ φάγης τὸν ψωμόν σου μετ' αὐτοῦ· ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς. 9 εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μήποτε μυκτηρίση τους συνετους λόγους σου. 10 μη μεταθής όρια αἰώνια, είς δὲ κτήμα ὀρφανῶν μη εἰσέλθης· 11 ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστιν καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ. 12 δὸς εἰς παιδείαν τήν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου ετοίμασον λόγοις αἰσθήσεως. 13 μη ἀπόσχη νήπιον παιδεύειν, ὅτι έὰν πατάξης αὐτὸν ἑάβδω, οὐ μὴ ἀποθάνη· 14 σὺ μὲν γὰφ πατάξεις αὐτὸν ἑάβδω, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ὁὐση. 15 υίε, ἐὰν σοφὴ γενηταί σου ἡ καρδία, εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν, 16 καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὧσιν. 17 μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου άμαςτωλούς, άλλὰ ἐν φόβφ κυςίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέςαν· 18 ἐὰν γὰς τηςήσης αὐτά, ἔσται σοι έκγονα, ή δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται. 19 ἄκουε, υίε, καὶ σοφὸς γίνου καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας· 20 μὴ ἴσθι οἰνοπότης μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς· 21 πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ ποονοκόπος πτωχεύσει, καὶ ἐνδύσεται διεροηγμένα καὶ ἑακώδη πᾶς ὑπνώδης. 22 ἄκουε, υίέ, πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέν σου ἡ μήτηρ. 24 καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υίῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· 25 εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, καὶ χαιρέτω ή τεκοῦσά σε. 26 δός μοι, υίέ, σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν· 27 πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος, καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον· 28 οὖτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται. 29 τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσις; τίνι ἀηδίαι καὶ λέσχαι; τίνι συντρίμματα διά κενης; τίνος πέλειοι οἱ ὀφθαλμοί; 30 οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις; οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται; 31 μὴ μεθύσκεσθε οἴνω, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις καὶ όμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ύπέρου, 32 τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται καὶ ὥσπερ ύπο κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός. 33 οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά, 34 καὶ κατακείση ὥσπερ ἐν καρδία θαλάσσης καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι 35 έρεῖς δέ Τύπτουσίν με, καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν πότε ΄όρθρος ἔσται, ἵνα ἐλθών ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

Prou 24:1

υίέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἄνδρας μηδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν· 2 ψεύδη γὰρ μελετᾳ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ. 3 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος καὶ μετὰ συνέσεως άνορθοῦται· 4 μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίμπλαται ταμίεια ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ. 5 κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου· 6 μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. 7 σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθή ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ έκκλίνουσιν έκ στόματος κυρίου, 8 άλλὰ λογίζονται έν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντ $ilde{a}$ θάνατος, gάποθνήσκει δε ἄφρων εν άμαρτίαις· άκαθαρσία δε άνδρι λοιμῷ έμμολυνθήσεται 10 εν ήμερα κακῆ καί έν ήμέρα θλίψεως, έως ἂν έκλίπη. 11 ρῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείση: 12 ἐὰν δὲ εἴπης Οὐκ οἶδα τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν αὐτὸς οἶδεν πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 13 φάγε μέλι, υίέ, άγαθον γὰς κηςίον, ἵνα γλυκανθῆ σου ὁ φάςυγξ· 14 οὕτως αἰσθήση σοφίαν τῆ σῆ ψυχῆ· ἐὰν γὰς εύρης, έσται καλή ή τελευτή σου, καὶ έλπίς σε οὐκ έγκαταλείψει. 15 μή προσαγάγης ἀσεβῆ νομῆ δικαίων μηδὲ ἀπατηθῆς χορτασία κοιλίας· 16 ἑπτάκι γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οί δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς. 17 ἐὰν πέση ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ύποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου· 18 ὅτι ὄψεται κύριος, καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. 19 μὴ χαῖςε ἐπὶ κακοποιοῖς μηδὲ ζήλου ἁμαςτωλούς· 20 οὐ γὰς μὴ γένηται έκγονα πονηρῶν, λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. 21 φοβοῦ τὸν θεόν, υίέ, καὶ βασιλέα καὶ μηθετέρω αὐτῶν ἀπειθήσης· 22 ἐξαίφνης γὰρ τείσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; 22 α λόγον φυλασσόμενος υίὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν. 23 μηδεν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδεν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθη. 24 μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη, δς δ' ἂν παραδοθῆ, συντριβήσεται 25 ἐὰν γὰρ ὀξυνθῆ ὁ θυμός αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει 26 καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει καὶ συγκαίει ώσπερ φλὸξ ώστε άβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν. – –

Prou 30:1

Τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι καὶ δεξάμενος αὐτοὺς μετανόει· τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ, καὶ παύομαι· 2 ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων, καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί· 3 θεὸς δεδίδαχέν με σοφίαν, καὶ γνῶσιν ἁγίων ἔγνωκα. 4 τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ; τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς ἐκράτησεν πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς; τί ὄνομα αὐτῷ, ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, ἵνα γνῷς; 5 πάντες λόγοι θεοῦ πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν· 6 μὴ προσθῆς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξη σε καὶ ψευδὴς γένη. 7 δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλης μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με· 8 μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον, πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς, σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη, 9 ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδὴς γένωμαι καὶ εἴπω Τίς με ὁρῷ; ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὁμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ. 10 μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου. μήποτε καταράσηταί σε καὶ ἀφανισθῆς. 11 ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ· 12 ἔκγονον κακὸν

δίκαιον έαυτὸν κρίνει, τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν· 13 ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται· 14 ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύλας τομίδας, ώστε άναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ άνθρώπων. – - 23 Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν· αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν· 24 ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ Δ ίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη· 25 οἱ δὲ έλεγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία ἀγαθή· 26 χείλη δὲ φιλήσουσιν άποκρινόμενα λόγους άγαθούς. 27 έτοίμαζε είς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου είς τὸν άγρὸν καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου. 28 μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσιν· 29 μὴ εἴπης 'Ον τρόπον ἐχρήσατό μοι χρήσομαι αὐτῷ, τείσομαι δε αὐτὸν ἄ με ήδικησεν. 30 ώσπες γεώςγιον ἀνης ἄφρων, καὶ ώσπες ἀμπελων ἄνθρωπος ένδεης φρενῶν· 31 ἐὰν ἀφῆς αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλος καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οί δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται. 32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα τοῦ έκλέξασθαι παιδείαν. 33 όλίγον νυστάζω, όλίγον δὲ καθυπνῶ, όλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶν στήθη• 34 ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῆς, ήξει προπορευομένη ἡ πενία σου καὶ ἡ ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς. – – 15 Τῆ βδέλλη τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ τρεῖς αὖται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν, καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν Ίκανόν· 16 ἄδης καὶ ἔρως γυναικὸς καὶ τάρταρος καὶ γῆ ούκ έμπιπλαμένη ύδατος καὶ ύδως καὶ πῦς οὐ μὴ εἴπωσιν Άςκεῖ. 17 ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατςὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων, καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν. 18 τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω· 19 ἴχνη άετοῦ πετομένου καὶ όδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης καὶ όδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι. 20 τοιαύτη όδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ή, όταν πράξη, ἀπονιψαμένη οὐδέν φησιν πεπραχέναι άτοπον. 21 διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν· 22 ἐὰν οἰκέτης βασιλεύση, καὶ ἄφρων πλησθῆ σιτίων, 23 καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλη τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχη άνδρὸς ἀγαθοῦ. 24 τέσσαρα δέ ἐστιν ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δέ ἐστιν σοφώτερα τῶν σοφῶν· 25 οί μύρμηκες, οίς μὴ ἔστιν ἰσχὺς καὶ ἑτοιμάζονται Θέρους τὴν τροφήν· 26 καὶ οί χοιρογρύλλιοι, ἔθνος ούκ Ισχυρόν, οἱ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους· 27 ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρὶς καὶ έκστρατεύει ἀφ' ένὸς κελεύσματος εὐτάκτως· 28 καὶ καλαβώτης χερσὶν έρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασιν βασιλέως. 29 τρία δέ ἐστιν, ἃ εὐόδως πορεύεται, καὶ τὸ τέταρτον, ὃ καλῶς διαβαίνει· 30 σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, δς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσσει κτῆνος, 31 καὶ ἀλέκτως ἐμπεςιπατῶν θηλείαις εὐψυχος καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου καὶ βασιλεὺς δημηγοςῶν έν έθνει. 32 έὰν πρόη σεαυτὸν εἰς εὐφροσύνην καὶ ἐκτείνης τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήση. 33 ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἐὰν δὲ ἐκπιέζης μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἶμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκης λόγους, έξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι. – –

Prou 31:1

Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ, βασιλέως χρηματισμός, ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. 2 τί, τέκνον, τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ· πρωτογενές, σοὶ λέγω, υἱέ· τί, τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί, τέκνον ἐμῶν εὐχῶν; 3 μὴ δῷς γυναιξὶ σὸν πλοῦτον καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν. 4 μετὰ βουλῆς πάντα

ποίει, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει· οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν, οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν, 5 ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς. 6 δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις, 7 ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι. 8 ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς· 9 ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ. —

Prou 25:1

Aὖται α ἱ παιδεῖαι Σ αλωμῶντος α ἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Eζεκιου τοῦ β ασιλέως τῆς Ιουδαίας. 2 Δόξα θεοῦ κούπτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως τιμῷ ποάγματα. 3 οὐοανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βασιλέως ἀνεξέλεγκτος. 4 τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσεται καθαρόν άπαν· 5 κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνη ὁ θρόνος αὐτοῦ. 6 μὴ άλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν ὑφίστασο· 7 κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι Άνάβαινε πρός με, ἢ ταπεινῶσαί σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἃ είδον οἱ ὀφθαλμοί σου, λέγε. 8 μὴ πρόσπιπτε είς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῆς ἐπ' ἐσχάτων. ἡνίκα ἄν σε ὀνειδίση ὁ σὸς φίλος, 9 άναχώρει είς τὰ ὀπίσω, μὴ καταφρόνει, 10 μή σε ὀνειδίση μὲν ὁ φίλος, ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλ' ἔσται σοι ἴση θανάτω. 10 α χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μη ἐπονείδιστος γένη, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδούς σου εὐσυναλλάκτως. 11 μῆλον χουσοῦν ἐν ὁομίσκφ σαρδίου, ούτως είπεῖν λόγον. 12 εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν σάρδιον πολυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς. 13 ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ κατὰ καῦμα ὡφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς άποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ἀφελεῖ. 14 ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ έπιφανέστατοι, ούτως οἱ καυχώμενοι ἐπὶ δόσει ψευδεῖ. 15 ἐν μακροθυμία εὐοδία βασιλεῦσιν, γλῶσσα δὲ μαλακή συντρίβει ὀστᾶ. 16 μέλι εύρων φάγε τὸ ἱκανόν, μήποτε πλησθεὶς ἐξεμέσης. 17 σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς τὸν σεαυτοῦ φίλον, μήποτε πλησθείς σου μισήση σε. 18 ξόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτόν, οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ. 19 όδοὺς κακοῦ καὶ ποὺς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρα κακῆ. 20 ὥσπερ ὄξος ἕλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ. 20 α ὥσπερ σὴς ἱματίω καὶ σκώληξ ξύλω, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. 21 ἐὰν πεινῷ ὁ ἐχθρός σου, τρέφε αὐτόν, ἐὰν διψῷ, πότιζε αὐτόν· 22 τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά. 23 ἄνεμος βοgέας έξεγείgει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐgeθίζει. 24 κρεῖττον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκία κοινῆ. 25 ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῆ διψώση προσηνές, ούτως άγγελία άγαθή έκ γῆς μακρόθεν. 26 ὥσπερ εἴ τις πηγήν φράσσοι καὶ ὕδατος έξοδον λυμαίνοιτο, ούτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς. 27 ἐσθίειν μέλι πολύ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους. 28 ὥσπερ πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνὴρ ος ού μετά βουλης τι πράσσει.

Prou 26:1

ώσπες δρόσος εν αμήτω καὶ ώσπες ὑετὸς εν θέςει, οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμή. 2 ώσπες ὄςνεα πέταται καὶ στοουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί. 3 ώσπες μάστιξ ἵππω καὶ κέντοον

ὄνω, οὕτως δάβδος ἔθνει παρανόμω. 4 μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ ὅμοιος γένη αὐτῷ· 5 ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαίνηται σοφὸς παρ' έαυτῷ. 6 ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ποδῶν ὄνειδος πίεται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφοονος λόγον. 7 ἀφελοῦ πορείαν σκελών και παροιμίαν έκ στόματος άφρόνων. 8 ος άποδεσμεύει λίθον έν σφενδόνη, όμοιός έστιν τ $ilde{\omega}$ διδόντι ἄφρονι δόξαν. g ἄκανSαι φύονται έν χειρὶ τοῦ μεSύσου, δουλεία δ $\hat{\epsilon}$ έν χειρὶ τ $ilde{\omega}$ ν άφρόνων. 10 πολλά χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων· συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν. 11 ὥσπερ κύων όταν ἐπέλθη ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μιση τὸς γένηται, οὕτως ἄφρων τῆ ἑαυτοῦ κακία άναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν. 11 α ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις. 12 είδον ἄνδρα δόξαντα παρ' έαυτῷ σοφὸν είναι, έλπίδα μέντοι ἔσχεν μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. 13 λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδόν Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς. 14 ὥσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ. 15 κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ τὸ στόμα. 16 σοφώτερος ἑαυτῷ ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῆ άποκομίζοντος άγγελίαν. 17 ὥσπεο ὁ κοατῶν κέοκου κυνός, οὕτως ὁ ποοεστὼς άλλοτοίας κοίσεως. 18 ώσπες οι ιωμενοι προβάλλουσιν λόγους είς άνθρωπους, ο δε άπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ύποσκελισθήσεται, 19 ούτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ φωραθῶσιν, λέγουσιν ὅτι Παίζων ἔπραξα. 20 ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ ἔστιν δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη. 21 ἐσχάρα ἄνθραξιν καὶ ξύλα πυρί, ἀνὴρ δὲ λοίδορος εἰς ταραχὴν μάχης. 22 λόγοι κερκώπων μαλακοί, οὖτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμίεια σπλάγχνων. 23 ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον ήγητέον. χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν. 24 χείλεσιν πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος έχθρός, ἐν δὲ τῆ καρδία τεκταίνεται δόλους· 25 ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλη τῆ φωνῆ, μὴ πεισθης· έπτὰ γάρ εἰσιν πονηρίαι ἐν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ. 26 ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησιν δόλον, έκκαλύπτει δε τὰς ε΄αυτοῦ άμαρτίας εὔγνωστος ἐν συν εδρίοις. 27 ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον έμπεσεῖται εἰς αὐτόν, ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει. 28 γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλήθειαν, στόμα δε ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

Prou 27:1

μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὕριον· οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα. 2 ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη. 3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων. 4 ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδένα ὑφίσταται ζῆλος. 5 κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας. 6 ἀξιοπιστότερα ἐστιν τραύματα φίλου ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ. 7 ψυχὴ ἐν πλησμονῆ οὖσα κηρίοις ἐμπαίζει, ψυχῆ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται. 8 ὥσπερ ὅταν ὄρνεον καταπετασθῆ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται, ὅταν ἀποξενωθῆ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων. 9 μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασιν τέρπεται καρδία, καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή. 10 φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον μὴ ἐγκαταλίπης, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθης ἀτυχῶν· κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν. 11 σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα εὐφραίνηταί μου ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους. 12 πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τείσουσιν. 13 ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθεν γάρ· ὑβριστὴς ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται. 14 ὁς ἄν εὐλογῆ φίλον τὸ

πρωΐ μεγάλη τῆ φωνῆ, καταρωμένου οἰδὲν διαφέρειν δόξει. 15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρα χειμερινῆ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ γυνὴ λοίδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου. 16 βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται. 17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου. 18 δς φυτεύει συκῆν, φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς. δς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται. 19 ὥσπερ οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων. 20 ἄδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλανται, ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι. 20 α βδέλυγμα κυρίφ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσση. 21 δοκίμιον ἀργύρφ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν. 21 α καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά, καρδία δὲ εὐθὴς ἐκζητεῖ γνῶσιν. 22 ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσφ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλης τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ. 23 γνωστῶς ἐπιγνώση ψυχὰς ποιμνίου σου καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις. 24 ὅτι οὐ τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν. 25 ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίφ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν, 26 ἵνα ἔχης πρόβατα εἰς ἱματισμόν. τίμα πεδίον, ἵνα ὧσίν σοι ἄρνες. 27 υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωήν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

Prou 28:1

φεύγει ἀσεβης μηδενός διώκοντος, δίκαιος δε ώσπες λέων πέποιθεν. 2 δι' άμαςτίας ἀσεβῶν κρίσεις έγείοονται, ἀνὴο δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς. 3 ἀνδοεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς. ὥσπεο ύετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελής, 4 οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος. 5 ἄνδρες κακοὶ οὐ νοήσουσιν κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν χύριον συνήσουσιν ἐν παντί. 6 χρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθεία πλουσίου ψευδοῦς. 7 φυλάσσει νόμον υίὸς συνετός· δς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν, ἀτιμάζει πατέρα. 8 ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν. 9 ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται. 10 ὃς πλανᾳ εὐθεῖς ἐν όδῷ κακῆ, εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται· οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά. 11 σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ. 12 διὰ βοήθειαν δικαίων πολλή γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄνθρωποι. 13 ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν έαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγούμενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται. 14 μακάριος ἀνήρ, δς καταπτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς. 15 λέων πεινῶν καὶ λύκος διψων δς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν έθνους πενιχροῦ. 16 βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης, ό δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται. 17 ἄνδρα τὸν ἐν αἰτία φόνου ὁ ἐγγυώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ. 17 α παίδευε υίόν, καὶ ἀγαπήσει σε καὶ δώσει κόσμον τῆ σῆ ψυχῆ· οὐ μὴ ύπακούσης έθνει παρανόμφ. 18 δ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, δ δὲ σκολιαῖς δδοῖς πορευόμενος έμπλακήσεται. 19 δ έργαζόμενος τὴν έαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων, δ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας. 20 ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται. 21 δς οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός· ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα. 22 σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ. 23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου όδοὺς χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος. 24 ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ άμαρτάνειν, οὖτος κοινωνός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς. 25 ἄπληστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῆ· δς δὲ πέποιθεν ἐπὶ κύριον, ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται. 26 δς πέποιθεν θρασείᾳ καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων· δς δὲ πορεύεται σοφίᾳ, σωθήσεται. 27 δς δίδωσιν πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται· δς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῆ ἀπο ρίᾳ ἔσται. 28 ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῆ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.

Prou 29:1

κρείσσων ανήρ ελέγχων ανδρός σκληροτραχήλου· εξαπίνης γαρ φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ έστιν ἴασις. 2 έγκωμιαζομένων δικαίων εύφρανθήσονται λαοί, άρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες. 3 ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατήρ αὐτοῦ· δς δὲ ποιμαίνει πόρνας, ἀπολεῖ πλοῦτον. 4 βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησιν χώραν, ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει. 5 δς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ έαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς έαυτοῦ ποσίν. 6 ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾳ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται. 7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ συνήσει γνῶσιν, καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων. 8 ἄνδρες λοιμοὶ ἐξέκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ άπέστρεψαν ὀργήν. 9 ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾶται καὶ οὐ κατα πτήσσει. 10 ἄνδοες αίμάτων μέτοχοι μισήσουσιν ὅσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσιν ψυχὴν αὐτοῦ. 11 όλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. 12 βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι. 13 δανιστοῦ καὶ χρεοφειλέτου ἀλλήλοις συνελθόντων έπισκοπήν ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος. 14 βασιλέως ἐν ἀληθεία κρίνοντος πτωχοὺς ὁ θρόνος αὐτοῦ είς μαρτύριον κατασταθήσεται. 15 πληγαί και έλεγχοι διδόασιν σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει γονεῖς αὐτοῦ. 16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται. 17 παίδευε υίόν σου, καὶ ἀναπαύσει σε καὶ δώσει κόσμον τῆ ψυχῆ σου. 18 οὐ μὴ ύπάρξη έξηγητης έθνει παρανόμφ, δ δε φυλάσσων τον νόμον μακαριστός. 19 λόγοις ού παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήση, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται. 20 ἐὰν ἴδης ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ. 21 ος κατασπαταλᾶ ἐκ παιδός, οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ. 22 ἀνὴρ θυμώδης ὀρύσσει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίας. 23 ύβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξη κύριος. 24 δς μερίζεται κλέπτη, μισεῖ τὴν έαυτοῦ ψυχήν· ἐὰν δὲ ὄοκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσιν, 25 φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελί σθησαν· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον εὐφρανθήσεται. ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσιν σφάλμα· ός δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότη, σωθήσεται. 26 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα ήγουμένων, παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρί. 27 βδέλυγμα δικαίοις ἀνὴρ ἄδικος, βδέλυγμα δὲ ἀνόμφ κατευθύνουσα ὁδός. – – 10 Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εύρήσει; τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη. 11 θαρσεῖ ἐπ' αὐτῆ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ άπορήσει· 12 ένεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον. 13 μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εύχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς. 14 ἐγένετο ώσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον. 15 καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν καὶ ἔδωκεν βρώματα τῷ οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις. 16 θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα. 17 ἀναζωσαμένη ίσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς ἤρεισεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον. 18 ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστιν τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οἰκ ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς. 19 τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον. 20 χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένητι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ. 21 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὅταν που χρονίζη· πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδιδύσκονται. 22 δισσὰς χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῆ ἐνδύματα. 23 περίβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἡνίκα ἀν καθίση ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς. 24 σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο, περιζώματα δὲ τοῖς Χαναναίοις. 25 στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως καὶ τάξιν ἐστείλατο τῆ γλώσση αὐτῆς. 26 ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις. 27 στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγεν. 28 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησεν τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἐ πλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν 29 Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δυνατά, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας. 30 ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνείτω. 31 δότε αὐτῆ ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς, καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.